

Vandladningsbesvær

ved forstørret prostata

Patientvejledning

Velkommen

Hos PrivatHospitalet Danmark kommer vores kunder altid i første række. Som kunde hos os oplever du en høj faglig kvalitet og tidssvarende faciliteter, hvor dit behandlingsforløb er vores første prioritet.

PrivatHospitalet Danmark har eksisteret siden 1991 og er i dag Danmarks største privatejede danske hospital. Hospitalet bliver til dagligt drevet af hospitalschef Hanne Zingenberg.

Vi råder over operationsstuer, 10 ambulatorier og en række sengepladser. Vi har kompetente specialister tilknyttet inden for hver deres speciale, alle er overlæger med lang og veldokumenteret ekspertise inden for deres område.

Hospitalet råder endvidere over moderne røntgenudstyr, således at næsten alle former for billeddiagnosticering kan foretages på stedet, og vi har derudover det nyeste medicotekniske udstyr.

Har du spørgsmål vedrørende din operation eller andet, som vi kan hjælpe dig med, er du altid velkommen til at kontakte os.

Hanne Zingenberg
Hopitalschef

Vi passer godt på dig

Som kunde på Privathospitalet Danmark kan du forvente den bedste behandling af vores professionelle personale.

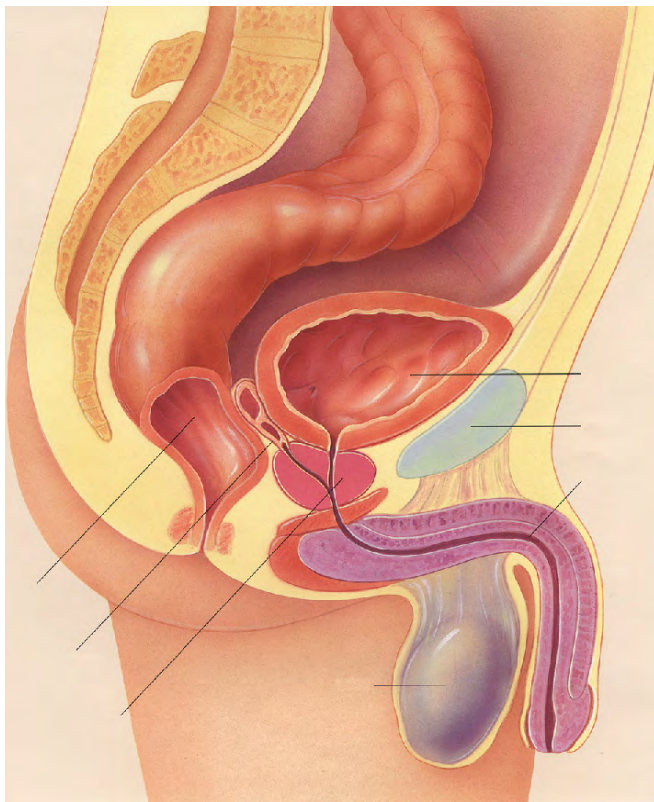
Lena Åkesson, sygeplejerske og teamleder af sengeafdelingen.

Vandladningsbesvær (forstørret prostata)

Vandladningsbesvær hos mænd skyldes som oftest lidelser i blære eller prostata. Den hyppigste årsag er godartet forstørrelse af prostata.

Anatomi

Blærehalskirtlen (prostata) omslutter den øverste del af urinrøret ovenfor blærens lukkemuskel. Prostata er en kirtel, der producerer sæd. Med alderen vokser prostata hos de fleste mænd, og kan således komme til at afklemme urinrøret helt eller delvist.

De mandlige urinveje

Symptomer

For mange mænd i alderen over 50 år kan afklemning betyde problemer med vandladningen (også kaldet prostatisme-gener). Symptomerne på disse gener kaldes L.U.T.S (lower urinary tract symptoms).

Tilstanden kan være meget generende og give følgende symptomer:

- Hyppig vandladning i dagstimerne
- Natlig vandladning
- Bydende vandladningstrang og eventuel ufrivillig vandladning
- Slap stråle
- Besvær med tømning af blæren
- Efterdryp (oftest et udtryk for dårlig tømning af selve urinrøret efter vandladningen)
- Risiko for stop af vandladningen, hvis du ikke kommer i behandling i tide (denne tilstand er meget smertefuld og kræver aflastning af blæren med kateter)

Prostatagener kan hos de fleste afhjælpes med medicin eller operation afhængig af generenes alvor. Der er derfor ingen grund til at få livskvaliteten forringet som følge af afbrudt nattesøvn og hyppig vandladning om dagen.

Indledningsvis kommer du til en forundersøgelse hos vores speciallæge i urologi.

Som standard omfatter undersøgelsen:

- En vurdering af urinstrålens kraft i forbindelse med vandladning og herefter en måling af rest-urinen i blæren vha. ultralydsscanning
- Undersøgelse af urinen for indhold af abnorme stoffer (U-stix), og der udføres evt. en urindyrkning
- Dernæst føler speciallægen på blærehalskirtlen med en finger gennem endetarmsåbningen for at bedømme kirtlens størrelse og konsistens
- Der kan suppleres med en ultralydsscanning af prostata vha. en fingerformet ultralydsscanner i endetarmen
- Der tages en blodprøve (PSA-prøve) med henblik på undersøge for prostatakræft

Du skal være opmærksom på, at undersøgelserne kræver, at du møder med fyldt blære hvis muligt, ellers anbefaler vi, at man møder ½ time før og indtager væske indtil vandladningstrang.

Urodynamisk undersøgelse

I visse tilfælde kan det være svært at vurdere graden af afløbshindring og dermed udsigten til behandlingssucces.

Det kan derfor være nødvendigt at suppleres med en såkaldt urodynamisk undersøgelse.

Det er en test hvor trykket i blæren og urinstrålens styrke måles.

Resultatet af undersøgelsen kan fortælle, i hvor høj grad din afløbshindring skyldtes prostata, eller om der er tale om andre årsager.

Behandling

Når alle nødvendige informationer er til stede, beslutter du sammen med speciallægen, hvilken behandling der er mest hensigtsmæssig i forhold til din alder, sundhedstilstand, livssituation, prostatas størrelse etc.

I visse lette tilfælde foretrækkes medicinsk behandling, men ofte er afklemningen så udtalt, at der er behov for at fjerne noget af det prostatavæv, der klemmer på urinrøret.

Behandlingsmetoder:

- TUR-P operation, hvor noget af vævet fjernes
- Mushroom-behandling, hvilket er fordampning af prostatavæv
- Man kan også foretage en kombination af 1 & 2

Hvis dette er et problem i forhold til dit erhverv og aktiviteter, vil man ofte vælge en traditionel TUR-P operation. Generne forsvinder altid med tiden, og de kan dæmpes med medicin.

Forventninger til behandlingen

Formålet med behandling er at:

- Øge vandladningshastigheden
- Mindske vandladningshyppigheden
- Bedre blæretømning

Undersøgelser har vist, at der kan forventes et fald i symptomerne med 60-75% ved alle behandlinger.

Hvis du har haft totalt urinstop og derfor har kateter eller tømmer dig selv med engangskatetre, kan du ikke forvente at opnå fuldstændig blæretømning, idet blæren kan være slap efter lang tids udspiling.

Normalt kan alle patienter gøres kateterfri med en mindre mængde resturin.

Du skal regne med, at der går mellem fire og seks måneder, før vi kan vurdere operationens endelige resultat.

Vores personale

Vi ansætter kun højt kvalificeret og fagligt kompetent personale. Det gælder både inden for vores speciallæger, sygeplejersker og det administrative personale.

Forberedelse til operation

For at undgå unødvendig blødning ved operationen, er det vigtigt at du holder pause med at tage blodfortyndende medicin samt Magnyl, Brufen- og Iprenpræparater og naturmedicin som fiskeolie, ginseng og lignende, tre dage op til operationen. Medicinen kan startes igen et døgn efter operation.

Spørg i alle tilfælde din læge eller urologen angående medicin.

Hvis du er i behandling for sukkersyge gælder følgende:

- Hvis du skal opereres i løbet af dagen, må du ikke indtage tabletter eller insulin om morgenen på operationsdagen
- Hvis du skal opereres efter kl. 16.00, må du indtage en halv dosis insulin sammen med morgenmaden, men ikke noget senere på dagen
- Vandrivende medicin må ikke tages på operationsdagen.

Har du specielle krav til kosten i form af diæter eller allergier, beder vi dig kontakte PrivatHospitalet Danmark i god tid inden indlæggelsen.

Ryging

Du må ikke ryge på selve operationsdagen.

Ryging øger risikoen for komplikationer efter operationen. Hvis du ryger, anbefaler vi derfor, at du stopper med at ryge mindst otte uger før operationen, samt fire til otte uger efter operationen. Selvom der måske er kortere tid til din operation, anbefaler vi fortsat, at du undgår rygning, da vi ved, at det hjælper helingsprocessen.

Alkohol

Alkoholindtag øger risikoen for komplikationer efter operationen. Hvis du drikker over Sundhedsstyrelsens anbefalinger bør du stoppe med at drikke alkohol. Dette vil medvirke til at nedsætte risikoen for infektioner, blødninger og hjertelungeproblemer efter operationen.

Indlæggelse

Ved indlæggelsen skal du huske at medbringe

- Den medicin, du får for tiden
- Behageligt og løst tøj
- Toiletsager
- Morgenkåbe

Faste

Du må intet spise de sidste 6 timer før dit mødetidspunkt til operationen, dette gælder også frugt, chips, slik, mælkeprodukter, juice, sodavand og lignende

- Du må drikke vand og saft indtil to timer før dit mødetidspunkt til operationen
- Vanlig medicin, der ikke er omfattet af medicinvejledningen, skal indtages inden to timer før mødetidspunktet til operationen
- Medicinen indtages med 0,5 deciliter vand

Ankomst

Når du ankommer til PrivatHospitalet Danmark, bliver du mødt af en sygeplejerske, som viser dig til rette på din sengestue. Du får udleveret operationsskjorte og underbenklæder.

Du vil herefter møde anæstesi-lægen, som forklarer hele operationsforløbet og besvarer eventuelle spørgsmål.

Operationen

Operationen varer cirka en til to timer og foregår normalt i fuld narkose, men rygbedøvelse kan også vælges.

Selve operationen foregår i liggende stilling med benene hævet og spredt. Kirurgen fører en kikkert op i urinrøret, så han kan overskue prostata og blæren. Billederne vises på en skærm. Med stor nøjagtighed kan kirurgen fjerne det overflødige prostatavæv, således at der skabes en bred kanal gennem prostata.

Efter operation

Efter operationen bliver du kørt på opvågningen, hvor du skal være et par timer, indtil bedøvelsen har foretaget sig. Når du kommer ned på sengeafsnittet igen, bliver du hurtigst muligt hjulpet ud af sengen, så du kan gå lidt omkring. Dette gør vi for at modvirke blodpropper i benene.

Afhængig af din behandlingsform, kan du udskrives samme dag eller senest dagen efter.

Du skal selv sørge for din transport til og fra hospitalet, og vi anbefaler at du ikke er alene de første 24 timer efter operationen.

Vandladning - kateter

Efter en Mushroom-behandling eller TUR-P operation kan kateteret først fjernes dagen efter operationen. Når du har ladt vandet i en kolbe efter kateterfjernelse, er det vigtigt at tilkalde en sygeplejerske, som skal måle resturinen ved en ultralydsscanning og bedømme urinens farve (blodblanding).

I 10-20 % af tilfældene kan det være svært at starte en ordentlig vandladning umiddelbart efter, kateteret er fjernet, enten på grund af hævelse efter operationen eller en

blodklump i den tildannede "tragt" i prostata.

I disse tilfælde anlægges et tyndt kateter med ventil, før du udskrives. Kateteret fjernes af egen læge eller på PrivatHospitaletDanmark en uge senere, hvorefter vandladningen i langt de flestes tilfælde er normal.

Efter udskrivelse

Ved udskrivelsen får du normalt udleveret en tid til kontrol hos speciallægen fire til seks måneder efter operationen.

Kraftig vandladningstrang

Nogle patienter oplever en hyppig og kraftig vandladningstrang de første uger eller efter måneder efter operationen. Dette er generende, men forventeligt.

Hvis generne forværres, kan der være tale om en urinvejsinfektion, og du bedes kontakte din egen læge for at få foretaget en urindyrkning og evt. behandling.

Blødning

Efter en periode med klar urin kan der to til fire uger efter en operation optræde lidt blødning i forbindelse med vandladningen. Dette skyldes afstødning af sårskorper og en nydannelse af slimhinden. Dette er helt normalt.

Enkelte patienter oplever længerevarende vekslende let blodig urin og i disse situationer skal man øge urinproduktionen ved at indtage mere væske end vanligt. Samtidig skal man holde sig i ro.

Blod er et meget kraftigt farvestof, og kun hvis der kommer blodklumper i urinen, skal der gøres noget. I så fald må du opsøge egen læge, vagtlæge eller nærmeste skadestue for at få lagt et skyllekateter og få skyllet blæren ren.

I sjældne tilfælde kan det være nødvendigt at bedøve igen og brænde det lille kar, der er sprunget op og bløder.

Sygemelding

Du kan normalt genoptage dit arbejde efter en til to ugers sygemelding. Dette kræver dog, at du har let adgang til et toilet, idet du kan føle bydende vandladningstrang den første tid efter operationen.

Fysisk aktivitet

De første fire uger skal du holde dig fra tunge løft, der kræver brug af bugpressen, ligesom afføringen ikke må være for hård. Cykling frarådes også i 4 uger. Bortset fra dette kan du genoptage din normale fysiske aktivitet såsom gåture, svømning, løb etc. Dog tilrådes altid rolig opstart.

Seksuelt samvær

Samleje frarådes de første to uger.

Medicin efter udskrivelsen

Du skal sørge for, at have indkøbt Panodil og Ipren på forhånd, så du har det, når du kommer hjem efterudskrivelsen.

Mulige komplikationer

På kort sigt kan der opstå infektioner og blødning under indlæggelsen, men disse meget sjældne problemer løses let og forlænger kun sjældent forløbet.

På længere sigt er der fire risici at overveje:

Tilbageløb af sæd til blæren

I ca. 50% af indgrebene opstår der, ved sædafgang, tilbageløb af sæd til blæren, i det blærehalskirtlen nu står gabende åben. Dette kan give en let ændret følelse ud i penis i forbindelse med orgasmen, men har dog ingen praktisk eller helbredsmæssig betydning.

Let forringet erektion

Uvist af hvilken grund får enkelte patienter en let forringelse af erektionsevnen efter operationen. For at holde de glatte muskelceller i penis i orden, er det derfor vigtigt ikke at vente for længe med at genoptage samlivet efter operationen.

Ufrivillig vandladning

Yderst sjældent kan man få problemer med ufrivillig vandladning, men risikoen for dette er ca. 1%.

Overaktiv blære

Risikoen for en overaktiv blære, som giver hyppig vandladning, er ikke en egentlig komplikation, idet det forsvinder af sig selv efterhånden, og er en forventelig bivirkning.

Uhensigtsmæssig opheling

Som ved al anden kirurgi kan der opstå en uhensigtsmæssig opheling af sårfladerne, som medfører arvævdsdannelse og forsnævring enten i prostata eller urinrør.

En supplerende operation kan derfor blive nødvendig, og det sker efter ca. 2-5 % af operationerne.

PrivatHospitalet Danmark tilbyder specialistbehandling indenfor følgende specialer:

- Albuesmerter
- Ankelsmerter
- Anæstesi
- Astma, allergi og lunge-sygdomme
- Børnesygdomme
- Fodsmarter
- Gynækologi
- Helbredsundersøgelser
- Hjerteklinik
- Hoftesmerter
- Hovedpine/migræne
- Hudsygdomme
- Håndsmarter
- Indlæggelse
- Knæsmarter
- Kosmetiske behandlinger
- Kroniske smarter
- Mave og tarm
- Medicinske sygdomme
- Neurofysiologi
- Neurologi
- Ortopædkirurgi
- Plastikkirurgi
- Psykolog
- Reumatolog
- Rygsmerter
- Røntgen og scanning
- Skuldersmerter
- Slidigt
- Sportsskader
- Svedbehandlinger (armhuler, hænder, fødder)
- Svimmelhed
- Urologi
- Vaccinationer - rejse
- Åreknuder

PrivatHospitalet Danmark · Jægersborg Allé 14 · 2920 Charlottenlund · Tlf.: 3964 1949
info@phdanmark.dk · www.phdanmark.dk